

De toekomst is groen

Mark Boode is docent, schrijver en theatermaker. Hij schreef de toekomstroman *Vogelkinderen* en werd hierdoor coördinator van Teachers for Climate Nederland. Hij heeft een boodschap: 'De mogelijkheden om de toekomst duurzaam in te richten zijn er al. Het is hoog tijd dat onze leerlingen dit perspectief uitgebreid voorgeschoteld krijgen.'

DOOR DE REDACTIE

Vogelkinderen speelt zich af in het jaar 2143. Geluk staat voorop. Dieren hebben een stem. 'Ik wil vertellen hoe de wereld eruit kán zien als we andere keuzes maken,' zegt Boode. 'Maar kiezen voor onbekende technieken en nieuwe maatschappelijke modellen maakt veel mensen onzeker. Ik wil mijn leerlingen aanmoedigen om nieuwsgierig te zijn en hen stimuleren om een eigen weg te zoeken op onbekend terrein.' Dat past perfect bij zijn werk als docent drama op De Breul in Zeist. 'De essentie van elke kunstenaar ligt in het persoonlijke verhaal dat hij met zijn werk wil vertellen. Het ontwikkelen van eigen ideeën staat in mijn lessen daarom voorop. Ik wil bovendien dat mijn leerlingen leren om die ideeën te verkopen. Als je op het podium niet tweehonderd procent geeft, haakt een publiek af. Twijfelen doe je voor of na de voorstelling, niet in de spotlights. Wat dat betreft lijken docenten en acteurs wel op elkaar, haha.'

Er zijn wel meer overeenkomsten, vindt Boode. 'Een goede docent inspireert. Ik denk daarom dat het heel belangrijk is dat een docent naast zijn vakkennis ook een persoonlijk verhaal te vertellen heeft. Dat verhaal is voor elke docent anders. Voor de een gaat het over gedrevenheid, voor de ander over zorg en begrip voor elkaar. Docenten mogen niet inwisselbaar zijn, vind ik, zij moeten op een bescheiden manier uniek zijn. Dat moedigt ook leerlingen aan om op zoek te gaan naar wie zij zijn.'

'Docenten moeten op een bescheiden manier uniek zijn.'

'Lesgeven en schrijven is een waardevolle combinatie,' gaat Boode verder. 'Als ik schrijf, soms tot diep in de nacht, verdwijn ik in een andere wereld. Ik doe uitgebreid research, droom weg of vlieg tegen de muren op als ik vastloop. Mijn leerlingen zetten me weer met twee benen op de grond. Soms komen ze brullend van het lachen binnen. Op andere momenten zijn ze de weg kwijt en hebben ze begrip of hulp nodig. In de klas realiseer ik me elke dag dat de waarde van een mens grotendeels schuilt in wat hij betekent voor een ander.'

Heeft Boode daarom ook *Teachers for Climate* opgericht? 'In mijn boek spelen scholieren een hoofdrol. Als de perfecte wereld scheurtjes vertoont en de hoogste bestuurder in het niets

verdwijnt, komen scholieren in opstand. Mijn boek kwam uit vlak na de eerste klimaatmars van *Youth for Climate*. Dat was toevallig. Zo'n release datum wordt al maanden van tevoren gepland. Tijdens een debat over het opgelaaide klimaatactivisme kwam ik in contact met gelijkgestemde docenten. Dat was de start. Wij wilden dat de stakende scholieren serieus genomen zouden worden.'

Teachers for Climate leidde al snel tot Kamervragen over linkse indoctrinatie van het onderwijs...

'Ja, belachelijk. De vraag 'hoe houden we de aarde leefbaar?' heeft helemaal niets met politiek te maken. Het probleem is van iedereen. Gelukkig zijn er veel mensen die zich dat realiseren. Dat is het goede nieuws. Veel startups, maar ook grote bedrijven, werken al jaren aan oplossingen. De energietransitie is al in volle gang. Investeringsmaatschappijen eisen dat bedrijven duurzaamheid opnemen in hun bedrijfsplan. De circulaire economie wordt al op kleine schaal getest. Het wettelijk vastgestelde onderwijscurriculum loopt daar ver op achter. Ik hoop echt heel hard dat het nieuwe curriculum, ontwikkeld door curriculum.nu, daarin verandering brengt. Onze leerlingen krijgen op de arbeidsmarkt direct met het duurzaamheidsvraagstuk te maken.'

'Docenten hebben een voorbeeldfunctie, maar het is voor leerlingen heel leerzaam om te zien dat wij ook met van alles worstelen.'

Teachers for Climate heeft via *Leren voor Morgen* meegedacht met curriculum.nu.

'Dat was een zeer inspirerende avond! De hele zaal zat vol met mensen uit het onderwijs die bevlogen knokten voor de relevantie van ons vak. Wij moeten leerlingen objectief en wetenschappelijk voorbereiden op een arbeidsmarkt die vaak nog jaren ver weg ligt. Onderwijs moet daarom voorop lopen. Dat moet zichtbaar zijn in het curriculum en de didactiek, maar het moet ook tot uiting komen in onderwijsmiddelen, de inrichting van schoolgebouwen en bijvoorbeeld in het aanbod in de schoolkantine. In een duurzame kantine horen óók ruime vegetarische keuzemogelijkheden te zijn.'

Voert het niet wat ver om kinderen voor te schrijven wat ze moeten eten?

'Dat doe je juist als je de vegetarische optie níet biedt. Bij duurzaam onderwijs hoort dat we onze leerlingen voorlichten over de impact van lifestyles op de leefomgeving. Daar hoort bij dat we leerlingen de mogelijkheid geven om hun gedrag aan te passen en andere lifestyles te verkennen. Maar ik vertel ook hoe moeilijk ik het vind om hierin consequent te zijn. Docenten hebben een voorbeeldfunctie, maar het is voor leerlingen heel leerzaam om te zien dat wij ook met van alles worstelen.'

In *Vogelkinderen* heeft Boode zijn visie op een duurzame wereld uitgebreid uitgewerkt. In zijn toekomst communiceren mensen uitgebreid met dieren?

'De wetenschap is er inmiddels van overtuigd dat dieren net als wij karakters, sociale relaties, familiebanden en taal hebben. Die nieuwe inzichten vragen van ons dat we ons op een nieuwe manier tot dieren gaan verhouden. Ik ga ervan uit dat over een eeuw een vorm van communicatie tussen mensen en dieren vanzelfsprekend is en op school wordt onderwezen.'

Bij het boek is een website verschenen met achtergrondartikelen over duurzaamheid, speciaal voor gebruik tijdens lessen. Daarmee zoek je heel nadrukkelijk aansluiting bij het onderwijs. 'De mooiste verhalen vind ik verhalen die je van binnen in beweging zetten. Kinderen doen dat met mij. Ik word nog steeds geraakt door hun onbevangenheid, door hun dromen en twijfels, hun overweldigende verliefdheden en de worstelingen met zichzelf en alles wat ze overkomt. Die verhalen vind je terug in mijn boek. Een klas is de wereld in het klein. Mijn boek is onlosmakelijk met mijn werk als docent verbonden.' ●

Citaat uit boek:

Vogelkinderen

Dagblad Trouw: 'In deze scholierenroman brengt Boode een wereld tot leven waar de klimaatpijbelars om vragen. (...) De mensen staan niet buiten de natuur. Ze zijn er weer onderdeel van. (...) *Vogelkinderen* gaat over hoop, moed, optimisme.'

Vogelkinderen, doelgroep: 13-15 jaar, ISBN 9789082418910, winkelprijs € 14,95.

Ook verkrijgbaar als e-boek. Scholen die klassensets aanschaffen of boeken voor de schoolbibliotheek bestellen, krijgen 42% boekhandelskorting. Website: www.vogelkinderen.nl

Teachers for Climate NL

Teachers for Climate ondersteunt leerlingen en docenten die zich bezighouden met duurzaamheid. Dat geldt zowel voor kleine initiatieven als voor een 'complete school approach'. De organisatie zoekt actief naar docenten die hun expertise op het gebied van duurzaamheid willen delen met collega's op andere scholen. Website: www.teachersforclimate.nl

